

డా. వి.వి. కృష్ణశాస్త్రి
చరిత్ర, పురాతత్వ వ్యాసాలు

ఎమెస్కో

విషయసూచిక

1.	ప్రాచీననాణాలు - చరిత్ర పరిశోధన	13
2.	కరీంనగర ప్రాంతంలోని పూర్వచారిత్రక వాస్తు సంస్కృతి	23
3.	ప్రాచీనాంధ్ర నౌకా జీవనము - ముందుమాట	32
4.	ఘంటసాల ఘనచరిత్ర	42
5.	మన సాంస్కృతిక సంపద	49
6.	తరతరాల తెలుగు సంస్కృతి	55
7.	సుప్రసిద్ధ శైవక్షేత్రం-కీసరగుట్ట	69
8.	బావికొండ బౌద్ధారామం	80
9.	భద్రాచల రామదాసు	84
10.	నాగార్జునకొండ- ఒక బౌద్ధ క్షేత్రం	94
11.	పురాతత్వ పరిశోధనల పురోగతి- అవలోకన	103
12.	ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పురాతత్వ పరిశోధనలు	114
13.	ఆంధ్రలో బౌద్ధ మత చరిత్ర	119
14.	తెలుగుదేశస్థితి, కాకతీయ చరిత్రము - ముందుమాట	128
15.	రజకుడు చేసిన రారాజు	136

16.	మహా గణాధిపతి	146
17.	అమరావతి స్తుతము	162
18.	శ్రీకృష్ణదేవరాయలు నిస్సందేహంగా తెలుగువాడే	172
19.	నరసింహాచార్యగారి పుస్తకం లో ముందుమాట	180
20.	కృష్ణాజిల్లాలో లోహయుగ సంస్కృతి	186
21.	చారిత్రక చిహ్నాలు	198
22.	రోమన్ సామ్రాజ్యంతో ఆంధ్రుల నౌకావ్యాపార సంబంధాలు	207
23.	క్రీ.శ. రెండవ శతాబ్దిలో తెలుగు పదాలు	212
24.	చరిత్ర రచనలో సహస్రావధాని బి.ఎన్.శాస్త్రిగారు	220
25.	నా ఉద్యోగ ప్రస్థానం	223

ప్రాచీననాణాలు - చరిత్ర పరిశోధన

ప్రాచీననాణాలు మనకు మూడు విధాలుగా లభ్యమవుతాయి. చారిత్రక స్థలాల త్రవ్వకాలలో ఆయా కాలాలనాటి కట్టడాలు, పాత్రలు, పూసలు మొదలయిన వస్తువులతోపాటు నాణాలు గూడా లభిస్తాయి. గ్రామాలలో వ్యవసాయదారులు భూమిని దున్నేటప్పుడు గాని, ఇళ్ల నిర్మాణానికి పునాదులు త్రవ్వతున్నప్పుడు గాని నాణాలు లభించవచ్చు. ప్రాచీననాణాల పరిశోధన మీద ఆసక్తి గల కొందరు ప్రాచీనస్థలాల్లో ఉపరితలపరిశోధనలు చేయడం ద్వారాను, పాటిదిబ్బల మీద నాణాలు ప్రోగుచేసిన వ్యక్తులకు కొంత మూల్యం చెల్లించి నాణాలు సేకరిస్తారు.

ప్రాచీననాణాల పరిశోధన ఒక శాస్త్రంగానే పరిగణించాలి. ఆ పరిశోధన చరిత్ర నిర్మాణానికి ఏ విధంగా ఉపయుక్తమవుతుందని చర్చించే ముందు, ప్రాచీన భారతదేశంలో చరిత్రలు వ్రాయడంగాని, వ్రాయించుకోవడం గాని అలవాటు లేదని గుర్తించాలి. కాని ముస్లింరాజులకు తమ వెంటవచ్చే మంది మార్బలాలతోపాటు చరిత్రకారులనుగూడా తీసుకురావడం అలవాటు. దురదృష్టవశాత్తు ఈ పద్ధతి ఏ హిందూరాజు అవలంబించలేదు. హిందూరాజుల చరిత్రకు ముఖ్యాధారాలు వారు వేయించిన శిలాశాసనాలు, రాగిరేకు శాసనాలు, వారు విడుదల చేసిన నాణాలు మాత్రమే. కొందరు రాజులు అంతిం తీసికొన్న గ్రంథాలలో ఆ రాజుల గురించి చేసిన వర్ణనలు అన్నీ నమ్మదగ్గవి కావు.

పైన చెప్పినట్లు శిలా, రాగిరేకు శాసనాలు చరిత్రరచనకు ఎంత ముఖ్యమో, వారి కాలంలో విడుదల చేసిన లేక ముద్రించిన నాణాలు గూడా అంత ముఖ్యమైనవే. శాసనాల ద్వారా తెలియరాని అనేకులైన రాజుల ఉనికి నాణాల ద్వారా తెలుస్తుంది. మహామేఘవాహన వంశానికి చెందిన ఖారవేలునికి గుంటుపల్లి శాసనం ద్వారా సిరిసద అనే వారసుడున్నాడని తెలిసింది. కాని